

KOMENTAR

Štel v tilnik

porazd Suhadolnik

godba bi bila bizarna, če ne bi bila tako patološka. Kmalu po novem letu je novinar časopisa Dobro jutro med sprehodom po Golovcu naletel na več svastik in znakov SS, ki jih je neznanec z živo rdečo barvo narisal na belih dreves. Fotografije pokrcah belih dreves smo objavili v začetku februarja, policisti pa so obljubili, da si bodo prizorišče ogledali in obvestili lastnika gozda, ki edini sme zakonito odstraniti nacistične simbole. V tem mesecu dni se ni zgodilo nič, kar bi bilo ljubitelju nacistične ikonografije je prišlo kakor nekaj novih zlovesčih insinuiranj. Tudi fotografije teh smo objavili, vendar benem pa smo poskušali ugotoviti, doje sploh pristojen oziroma kdo ima uti moralno dolžnost, da odstrani nacistične simbole. Potem so si nas podajali: koljsko ministrstvo, policija, zveza gozdarstev, društvo Zeleni prstan, mehanizacija uprava. Minil je še en mesec, ko je skopnel, neznanec je na belih drevesih narisal nove nacistične simbole. Zveza gozdarstevne uprave so sporočili, da je bilo odstranitev grafitov odgovoren lastnik gozda, kazen za packanje pa je naša toliko kot tista za nedovoljeno vožnjo na kolesarski stezi, redarji pa bi tako kot policisti ukrepali, če bi se odločili zalotiti med dejanjem. Pa ga seveda niso. Na mestnem inšpektoratu so obljubili, da bodo skupaj z revirnim gozdarjem našli lastnika urcele in ga pozvali, naj drevesa očisti. Če bo seveda hotel.

Minila sta še dva tedna. Svastike so še vedno na drevesih. V začetku tega tedna se je nekdo končno odločil. Na uredništvo je prispelo anonimno pismo, napisano na roko. V njem sam izliv besa. Da je poročanje o svastikah na Golovcu izmikanje pravega jezika o resnih zadevah, da je novinar sam pokracal drevesa in potem fotografiral ter da Dobro jutro provira nacije in reklamira nacizem. Vse se naj zato kar pripravimo: novinar, urednik in Janez Stanovnik, ki je dejal, da so nacistični simboli na Golovcu nekaj nezaslišane in neumljivega. Pisec anonimke ima vse nas zdravilo: strel v tilnik, »kot kot obrihi starih časih«.

Primerjalist, ki je na uredništvo pošl po anonimno pismo, se zaveda sploh ni zdela nedolžna. Mene bolj kot anonimna histerična groza skrbi mentalno stanje družbe. Nam res že vsem po vrsti meša? Nbolov skrajne miselnosti nismo uspegli, raje se spet navajamo na. Bolj ali manj vse se sprevača v je nasprotje, zakonitost pa briga se patetične moraliste. Kača je že neljito požrla svoj rep.

Medicinci z velikim srcem

Študenti medicine, stomatologije, mikrobiologije in visoke šole za zdravstvo se kot prostovoljci vsako leto odpravijo v tropske kraje s slabšo zdravstveno oskrbo.



Breda Podjaveršek je v Keniji najbolj pogrešala osnovno diagnostično opremo.



Dejana Tašnerja je najbolj prizadelo veliko število otrok okuženih z virusom HIV.

Teja Pelko

Prevečkrat se zgodi, da se na dežele tretjega sveta spomnimo samo ob naravnih katastrofah ali izbruhu medetničnih napetosti, ko na kraj dogodka pridrvijo vse večje agencijske hiše. Nazadnje smo bili tako januarja priča obsežnemu poročanju o katastrofalnem potresu na Haitiju, ki je že tako osiromašen otok še dodatno opustošil, po koncu reševalnih akcij pa je zamrlo tudi zanimanje medijev. Ostale so samo humanitarne organizacije, ki pomagajo 1,3 milijona ljudem, ki zdaj živijo v šotorskih naseljih.

Da se za ljudi kljub ugasnjem kameram življenje odvija naprej, zelo dobro vedo tudi naši študenti medicine, stomatologije, mikrobiologije in visoke šole za zdravstvo, ki se ob pomoči donatorjev vsako leto odpravijo v tropske kraje s slabšo zdravstveno oskrbo. S pridobljenimi izkušnjami nato doma pomagajo pri izobraževanju novih generacij študentov. Prva slovenska zdravniška odprava je v trope odšla leta 1977, od takrat pa so naši medicinci pomagali že ljudem v Ugandi, Zambiji, Keniji, na Madagaskarju, v Malaviju, Kongu, Indiji, Papui Novi Gvineji, Gani, na Haitiju, v Trinidadu in Tobagu, Venezueli, Paragvaju in Beninu. Med njimi sta bila tudi Dejan Tašner, ki trenutno končuje pisanje diplomske naloge iz študija ortotike in protetike na zdravstveni fakulteti v Ljubljani, in Breda Podjaveršek, študentka medicine. Lani sta skupaj s še štirimi ljudmi od julija do oktobra po-

magala domačinom v Keniji. »Nudili smo osnovno zdravstveno oskrbo domačinom v vasi Majiwa, ki leži ob Viktorijskem jezeru. Živeli smo na ozemlju relativno premožne vasčanke, v hišici, pokriti s slamo brez elektrike in vode. Vodo za umivanje smo si nosili iz bližnjega vodnjaka. Zraven je bila naša klinika, kjer smo delali vsak dan od devetih zjutraj do šestih zvečer in si s svojim delom nabrali ogromno praktičnega znanja. Najbližji zdravnik je oddaljen deset kilometrov, vendar si ga večina prebivalcev ne more privoščiti, saj je treba vse plačati (registracija, vsak par rokavic, vsako iglo in gazo, ki jo porabijo zate, in seveda še vsa zdravila). Tri mesece smo zastoj nudili medicinsko pomoč. Delali smo vse, kar smo lahko in kar je seveda bilo v naših močeh. Pacientom, za katere smo menili, da morajo v bolnišnico, smo krili stroške bolnišničnega zdravljenja,« nam je dejala Breda. Dejan pa je dodal: »Zdravnici (Breda in Katja) sta pregledovali, zdravili ali pošiljali paciente v večje bolnišnice. Zobozdravnica Eva je imela veliko dela, farmacevt Gregor je vodil lekarno in pomagal tam, kjer je bilo potrebno. Inženirja ortotike in protetike (Marko in jaz) sva v osnovi delala zdravstvene stvari (rane, obveze), bilo je tudi nekaj primerov, ko sva naredila mavec za zlom kosti. Z veliko improvizacije sva naredila tudi nekaj ortoz.«

Dejana in Bredo je najbolj prizadelo veliko število otrok okuženih z virusom HIV, pa tudi ko kateri izmed podhranjenih otrok v teži ni napredoval kljub njihovemu zdravljenju in kupovanju hrane zanj. Najbolj sta

pogrešala ustrezno diagnostično opremo, ki jo ima pri nas vsaka bolnišnica – ultrazvok, rentgen, laboratorij ... ter seveda tekočo vodo in elektriko. »Moralimo se zanesti na svoja čutila: na to, kar vidimo, slišimo (s stetoskopom) in tipamo. Imeli smo tudi majhen mikroskop za pregledovanje krvi (za malarijo) in blata.« Domačini so jih sprejeli kot belce, doktorje, ki znajo pozdraviti skoraj vse bolezni, imajo pa tudi denar. »Včasih nas je motilo, da je belec za domačine 'vreča denarja', za katero iščejo načine, kako jo vsaj malo izprazniti. Večkrat so zaradi nezaupanja tudi raje še najprej obiskovali vrača in šele ko jim ni mogel pomagati, so prišli k nam. Zaradi napredovanja bolezni je to zdravljenje samo še otežilo ali pa je bilo za pomoč že prepozno ...« sta pripovedovala Breda in Dejan.

Oba sogovornika sta svojo kenijsko izkušnjo opisala kot eno od najmočnejših osebnih izkušenj. »Človek se s take odprave vrne majčkeno drugačen. Vrednote se razvrstijo v drugačnem vrstnem redu,« pravita sogovornika in zagotavljata, da humanitarnega dela še nista končala. Breda se že poleti odpravlja v Ugando, Dejan pa namerava kot prostovoljec še naprej ostati povezan z Afriko, za to pa motivirati tudi druge. »Študente zdravstvene fakultete in medicine pozivam, naj gredo na odpravo, pomagajo v daljnih deželah in doživijo Afriko po svoje. Ljudi pa pozivam, da tem odpravam pomagajo tudi finančno, saj je odprava velik finančni zalogaj,« pravi Tašner. Upamo, da bo njegov poziv naletel na plodna tla.